

AARHUS
UNIVERSITET

Innovationscenter
for Økologisk Landbrug

Nyt projekt på 16 mio. skal hjælpe landbruget i den nye kvælstofregulering

Et nyt landsdækkende projekt kaldet PlantPerform på 16 mio. skal hjælpe danske landmænd og rådgivere med at navigere i den nye kvælstofregulering, der er en central del af den grønne trepart. Her har Danmark forpligtet sig til at reducere landbrugets udledning af kvælstof med 9.600 ton om året. Sammen med 15 rådgivningscentre og en række partnere vil Aarhus Universitet, Innovationscenter for Økologisk Landbrug og SEGES Innovation styrke dialogen med landmændene for at realisere kvælstofreduktionen på den mest økonomisk optimale måde.

- Kan det betale sig at dyrke en mark, eller skal den udtages af produktionen? Hvilket sædskifte skal man have? Det er den slags beslutninger, landmænd og rådgivere kommer til at stå med, og som vores fælles projekt skal hjælpe dem med at træffe, forklarer Morten W. Vestenaa, der leder projektet og er specialkonsulent hos Innovationscenter for Økologisk Landbrug.

Den nye kvælstofregulering, der træder i kraft januar 2027, betyder et markant skifte i den måde, landbrugets kvælstof skal reguleres på, hvor man fremover vil se på kvælstoftab frem for kvælstoftilførsel og differentiere kravene på markniveau afhængigt af jordtype, retention og geografisk placering i forhold til fjorde og vandoplade.

- Den nye regulering er kompleks, og der er et tidspres, så der er et enormt behov for værktøjer og indblik, så landmænd sammen med deres rådgivere kan vurdere, hvilke valg der skaber de bedste løsninger for både vandmiljø, natur, klima og bedrifternes økonomiske bæredygtighed. Det er vigtigt at finde de rigtige løsninger fra start, fordi mange tiltag er permanente, siger chefkonsulent Nanna Hellum Kristensen fra SEGES Innovation, der også er en del af projektet.

- Vi har en fælles interesse i, at landmanden kan drive en økonomisk bæredygtig produktion, samtidig med at vi kommer i mål med de samfundshensyn, der er i den grønne trepart og bidrager klogest muligt til arealudtagninger, tilføjer Morten W. Vestenaa, Innovationscenter for Økologisk Landbrug.

Bag projektet står Innovationscenter for Økologisk Landbrug, SEGES Innovation og Aarhus Universitet i samarbejde med de 15 store landbrugsrådgivningscentre i Dansk Landbrugsrådgivning (DLBR) og en række partnere. Projektet har et samlet budget på 16,3 mio. kr. og er finansieret af Novo Nordisk Fonden. Bevillingen er en del af de 10 mia. kr., som Novo Nordisk Fonden har afsat til at understøtte grøn omstilling inden for rammerne af den grønne trepart.

Ressourcer til landmænd og rådgivere

Dialogen og relationen mellem landmænd og rådgivere står helt centralt i projektet for at sikre, at den enkelte landmand får et godt blik for sine handlemuligheder og kan træffe de bedste beslutninger om, hvordan hans eller hendes marker skal dyrkes, eller om de skal udtages af produktionen.

AARHUS
UNIVERSITET

Innovationscenter
for Økologisk Landbrug

– Den nye kvælstofregulering stiller ikke kun større krav til data og beregninger, men også til de beslutningsprocesser, landmænd og rådgivere indgår i. I projektet arbejder vi med at forstå, hvordan beslutninger faktisk træffes i praksis, og hvordan vi kan styrke dialogen og tilliden, så faglig viden bliver omsat til handling på den enkelte bedrift, fortæller Morten Graversgaard, der er lektor på Institut for Agroøkologi på Aarhus Universitet.

- Det er meget positivt, at Novo Nordisk Fonden støtter opgaven med, at landmænd kan tage beslutninger på et solidt oplyst grundlag, og rådgiverne får de rette kompetencer til at kunne give god sparring, siger Jens Ole Pedersen, der er afdelingsdirektør for Planteavl og Økologi i rådgivningsvirksomheden VKST.

Også Jørgen Korning, plantechef hos Agillix, ser frem til opgaven.

- Det er et vigtigt initiativ, for vi ser en hastigt voksende kompleksitet i de krav, der stilles til landmændene og dermed også til deres rådgivere. Vi glæder os derfor til samarbejdet med rådgivningerne og vidensinstitutionerne i Danmark om den grønne trepart.

Som støtte til dialogen mellem landmand og rådgiver vil projektet udvikle et digitalt beslutningsværktøj som en slags simuleringsmaskine, hvor man kan afprøve tiltag og få inspiration til strategier ved at indtaste data om marken, som værktøjet kan sammenholde med data ud fra markens geografiske placering.

Værktøjet kan kombinere data om jordbund, retention, sædskifter og reguleringskrav og gøre det muligt for landmanden at afprøve forskellige scenarier sammen med sin rådgiver, før beslutninger træffes. I værktøjet kan de blandt andet analysere, hvordan alternative sædskifter vil påvirke både kvælstoftab, udbytte og økonomi. Det kan også hjælpe med svar på, hvor meget man skal gødske, om marken skal bruges til afgræsning og større strategiske beslutninger som f.eks. at skifte driftsgren eller produktionsform.

En stor del af aktiviteterne i det treårige projekt vil gå ud på at teste værktøjet og afholde kurser blandt landmænd og rådgivere, så det bliver så anvendeligt som muligt.

Omkring halvdelen af alle planteavlsrådgivere skal gennem et målrettet efteruddannelsesforløb for 250 landbrugskonsulenter, og der gennemføres cirka 450 én-til-én-møder mellem landmænd og rådgivere over hele landet for at forankre det nye værktøj i den daglige rådgivningspraksis.

Om projektet

- Projektet kører fra april 2026 til april 2029
- Budget: 16,3 mio. kr., finansieret af Novo Nordisk Fondens
- Partnere: Innovationscenter for Økologiske Landbrug, SEGES Innovation, Aarhus Universitet samt Dansk Landbrugsrådgivning (DLBR)-rådgivningscentre, Systime, Cordulus, Danmarks Miljøportal, Styrelsen for Grøn omstilling og Arealforvaltning (SGAV) og Rybner Analyse.
- Projektet omfatter bl.a. udvikling og test af et digitalt beslutningsværktøj, uddannelse af rådgivere og 450 møder mellem landmænd og rådgivere.

Pressemeddelelse fra Innovationscenter for Økologisk Landbrug, 22. april 2026
på vegne af SEGES Innovation, Aarhus Universitet og Innovationscenter for Økologisk Landbrug

SEGES
INNOVATION

AARHUS
UNIVERSITET

Innovationscenter
for Økologisk Landbrug

Kontaktpersoner:

Projektleder:

Morten W. Vestenaa, specialkonsulent hos Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Tlf.: 23 47 33 92 / mail: mowv@icoel.dk

Presseansvarlig:

Linda Handrup, Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Tlf. 30 23 37 10 / mail: limh@icoel.dk

Agrovi'

FJORDLAND.

LANDBRUGSRÅDGIVNING SYD

spiras

velas

Ostdansk
LANDBOFORENING

Agillix

